

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Геолого-географічний факультет
Кафедра гідрогеології

«Затверджую»
Голова Вченої ради ГГФ
_____ проф. Немець К.А.
«_____» _____ 2008 р.
Протокол № _____
від «_____» _____ 2008 р.

ПРОГРАМА
дисципліни «Науково-дослідницький практикум»
для студентів 5 курсу
спеціальності 7.0707.03 «Гідрогеологія та інженерна геологія»

Рекомендовано НМК факультету
«_____» _____ 2008 р.
(протокол № _____)
Розглянуто на засіданні кафедри
«_____» _____ 2008 р.
(протокол № _____)
Зав. кафедрою гідрогеології
_____ проф. Немець К.А.

Харків
2008

РОБОЧИЙ ПЛАН

дисципліни «Науково-дослідницький практикум»

1. Вступна лекція.
Підготування завдання наукового дослідження	Практичні заняття та семінари
2. Підготовка та проведення емпіричного дослідження	1. Семінарське заняття за темою: «Розробка дослідницької стратегії»
3. Письмові наукові роботи (малі форми)	2. Семінарське заняття за темою: «Принципи наукового вишукування»
4. Оформлення письмових робіт, використання літератури	3. Семінарське заняття за темою: «Науковий аналіз матеріалу (критичний) та його принципи»
5. Письмові наукові роботи (великі форми)	4. Підготовка та захист статей за темами
6. Заключна лекція.
Підготовка до докладів за темами досліджень	

Місце та значення навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни

Основна мета цього курсу - отримання студентами навиків самостійної роботи та самостійного отримання наукового знання. У цьому курсі студенти отримують навик самостійної роботи, який їм дуже знадобиться при виконанні дипломної роботи.

Основними методами навчання є інформаційні та проблемні лекції та практичні заняття (типова учбова програма з даного спецкурсу відсутня). На практичних заняттях студенти отримують навички аналізу наукових результатів, які вони мали за часів практик чи вивчення інших предметів, отримують навички користування системним аналізом, як методом наукової діяльності.

Задачі вивчення дисципліни

До основних задач даної дисципліни відносяться:

1. отримання навиків самостійної наукової роботи;
2. оцінка пріоритетів та ступеня важливості наукової інформації;
3. класифікація інформації та отримання базових знань для самостійного написання наукової роботи;
4. вивчення правил оформлення наукового дослідження;
5. критична оцінка наукового матеріалу; отримання навиків самостійного системного аналізу.

У відповідності до поставлених задач студенти зобов'язані засвоїти теоретичну основу дисципліни, ознайомитися з методами теоретичних досліджень і організації самостійної наукової праці.

Реалізація навчальних задач здійснюється шляхом читання лекцій, самостійної підконтрольної роботи та участі студентів у практичних та семінарських заняттях.

Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Вивченню даної дисципліни попереджує засвоєння студентами на 1-4 курсах теоретичних та методичних основ по наступним дисциплінам: метеорологія, загальна геологія, мінералогія, геохімія, гідрогеологія, фізика, хімія, вища математика.

Зміст курсу

Модуль 1 Підготовка та проведення дослідження

1.1 Вступна лекція.

Науково - дослідницька діяльність. Можливості кар'єрного росту в науці. Методи наукового дослідження. Сутність дослідницької діяльності. Вимоги до організації теоретичних і практичних досліджень.

1.2 Види інформаційних ресурсів.

Методи вивчення теоретичних джерел. Характеристика матеріалу й вимоги до наукового спостереження. Правила ведення наукової роботи. Правила складання тезисів.

Модуль 2 Культура навчальної праці. Правила роботи з книгою

2.1 Особливості праці вченого. Раціональна організація навчальної праці.

2.2 Робота з каталогами в бібліотеці. Правила роботи з журналом, газетою: складання бібліографічних карток, добірка вирізок. Правила складання бібліографії.

2.3 Види письмових робіт і техніка роботи із книгою: правила складання анотації, рецензії, плану, конспекту, тез. Уміння робити виписки. Правила ведення записів: компактність, витримка інтервалу, датування, полючи, підкреслення, виділення ключових слів, схематичне зображення й скорочення й ін.

Модуль 3 Етапи організації дослідницької діяльності, методика написання статті

3.1 Проблема як «знання про незнання». Проблеми науки й практики. Виявлення й формулювання проблеми.

Тема і її актуальність. Практична й наукова актуальність.

3.2 Ціль, об'єкт та предмет дослідження, логіка дослідження. Ціль як уявлення про результат. правила постановки цілей і завдань дослідження.

Практична робота: постановка проблеми, визначення структури роботи, вибір методів дослідження.

Модуль 4 Складові частини наукової роботи

4.1 Робота над визначенням актуальності дослідження, правила написання. Обґрунтування актуальності теми, складання уявлення про ступінь розробленості теми; формулювання проблеми дослідження.

4.2 Постановка цілей і завдань дослідження. Опис методів дослідження.

4.3 Структура глав. Мова й стиль наукової праці. Посилання в тексті. Скорочення. Подання ілюстративного матеріалу. Оформлення списку використовуваної літератури. Аналіз результатів практичного дослідження, оформлення результатів роботи.

Практичні і семінарські заняття, самостійна підконтрольна робота

1. Семінарське заняття за темою: «Розробка дослідницької стратегії», (об'єкт та предмет дослідження, методи наукового дослідження).
2. Семінарське заняття за темою: «Принципи наукового вишукування» (предмет, постановка проблеми, вибір теми, визначення структури роботи, встановлення задач та вибір методів вишукування).
3. Семінарське заняття за темою: «Науковий аналіз матеріалу (критичний) та його принципи».
4. Підготовка та захист статей за темами курсу. (Структура доповіді. Вступ і висновок. Головна частина: методи викладання матеріалу, прийоми залучення уваги аудиторії.)

Література

Основна

1. Герасимов Н.Г. Структура научного исследования. –М., 1985
2. Гецов Г. Как читать книги, журналы, газеты. – М., 1989.
3. Гецов Г. Рациональные приемы работы с книгой. – М., 1975.
4. Граф В., Ильясов И.И., Ляудис В.Я. Основы организации учебной деятельности и самостоятельной работы студентов. –М.,1981.
5. Здравомыслов А.Г. Методология и процедура социологических исследований. – М., 1969
6. Краевский В.В. Методология педагогического исследования. Самара, 1994.
7. Приходько П.Т. Азбука исследовательского труда. Новосибирск, 1979
8. Рузавин Г.И. Методы научного исследования. –М., 1974
9. Усачева И.В., Ильясов И.И. Формирование учебной исследовательской деятельности. – М., 1986.
10. Федотов В.В. Техника и организация умственного труда. – Минск, 1983.

Додаткова

1. Волкова, В.Н. Основы теории систем и системного анализа [Текст]: Учебник для студентов вузов/ В.Н. Волкова, А.А. Денисов. – СПб.: Изд-во СПбГТУ, 1997. – 510 с.
2. Петров, В.Н. Информационные системы [Текст]: учебное пособие / В.Н. Петров. - СПб.: Питер, 2003. – 688 с.
3. Гусак, О.Ю. Конференции UseNet: средства доступа и автоматического поиска // Компьютеры плюс программы. - 1998. - №11. - С. 26-30.